

VICENTE BLASCO IBÁÑEZ

UN VALENCIÀ UNIVERSAL

Jo he sigut agitador polític, he passat una part de la meua joventut en la presó (unes trenta vegades); he sigut presidiari, m'han ferit mortalment en duels feroços, conec totes les privacions físiques que un home pot patir, fins i tot la d'una absoluta pobresa; i, al mateix temps, he sigut diputat, fins que em vaig cansar de ser-ho (set vegades); he sigut amic íntim de caps d'Estat; vaig conèixer personalment el vell sultà de Turquia; he habitat palaus; durant uns anys de la meua vida he sigut home de negocis i manejat milions: a Amèrica he fundat pobles...

Així s'expressava Vicent Blasco Ibáñez en la carta que va dirigir, el 1918, a Julio Cejador y Frauca. A més de fer un repàs a la seua producció literària, l'escriptor insistia en el caràcter novel·lesc de la seua existència. I és que va ser una figura tan polifacètica, protagonista en tantes aventures, que no hi ha un sol Blasco Ibáñez, de la mateixa manera que el seu itinerari vital a penes pot sintetitzar-se com una trajectòria expansiva des de la seua València natal fins a convertir-se en una estrella de fama internacional.

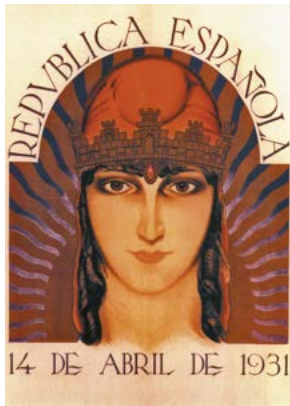
01. EL BLASCO SIMFÒNIC

Blasco Ibáñez a un míting. En estos actes públics l'escriptor tenia gran poder de convocatòria
Biblioteca Valenciana Nicolau Primitiu

Com a resposta a la seua visió de la vida, essencialment trista, Blasco Ibáñez aconsellava que l'orquestra que tots portem dins interpretara simfonies distintes. Era una manera de mantindre viva la il·lusió. Potser per això ell es va multiplicar en activitats i empreses diferents, en un clar intent per reivindicar-se, al mateix temps que pretenia difondre els seus ideals.

No importa decidir si primer va ser polític o escriptor. L'important és que sempre va dur a terme amb singular apassionament cada un dels seus projectes. Com a **polític**, va mobilitzar grans sectors de la societat valenciana contra el règim caduc de la restauració borbònica, exalçant la república com a instrument necessari per a aconseguir el

Tres anys després de la mort del novel·lista, es va proclamar la Segona República que ell havia anhelat tant
 Fundació Centre d'Estudis Vicente Blasco Ibáñez

progrés. Amb la seua indiscutible capacitat oratòria i la seua habilitat per a organitzar la participació popular

en el seu partit, va aconseguir liderar els grups més populars de la província, la qual cosa li va permetre obtenir l'escó en diverses legislatures.

La seua **labor periodística** des d'*El Pueblo* va contribuir al seu ascens polític. A part d'informar, Blasco Ibáñez estava convençut del poder persuasiu de la premsa. Per això els seus articles crítics sembraren el pànic en les files adversàries i crearen un sentiment d'unitat entre els seus coreligionaris.

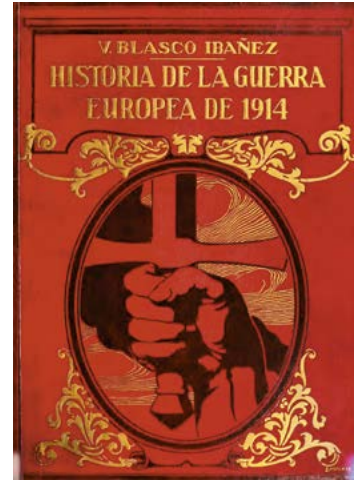
Pensant en ells, però també en el seu benefici personal, va desplegar amb afany la tasca d'**editor**. Calia educar els més desfavorits, permetent-los l'accés a totes les matè-

Article reivindicatiu en *El Poble*
 Biblioteca Valenciana Nicolau Primitiu

Logotip de l'editorial Prometeu
Biblioteca Valenciana Digital

Biblioteca Valenciana
Nicolau Primitiu. Fons Bas
Carbonell

ries del saber i a les obres literàries dels grans clàssics. A més, el seu instint comercial el va impulsar a publicar llibres físicament atractius per a qualsevol lector i, per

tant, rendibles.

Alhora que desplegava una intensa tasca social, Blasco Ibañez es va significar des de molt jove, sobretot, com a **narrador**. Qui sempre va ser un lector entusiasta, va continuar reeditant el seu diàleg amb la ficció a través de l'escriptura. Encara un adolescent, va redactar els seus primers contes, per a alguns dels quals va triar el valencià.

En aquell moment prevalia en ell l'herència romàntica i la tendència fulletonesca. Anys després, el mateix novel·lista repudiaria aquestes històries.

Fotografia d'El Palmar, on està ambientada la novel·la Cañas y barro (1902)

Biblioteca Valenciana Nicolau Primitiu. Fons José Huguet

Il·lustració de José Benlliure

En: La barraca. València: Prometeo, 1921, p. 29.

Biblioteca Valenciana Nicolau Primitiu. Fons Bas Carbonell

Els meus amics d'Ignacio Zuloaga
Museu Zuloaga de Zumàia

La verdadera arrancada de la seua trajectòria Blasco la situava en les seues novel·les valencianes, i des de llavors els escenaris dels seus relats es van anar eixamplant. Així, poden reconèixer-se en la seua obra diverses etapes:

- La de les seues novel·les **valencianes** o de **costums contemporanis**, amb títols com *La barraca*.
- Les novel·les **socials o de tendència**, com *La horda*.
- Les novel·les **psicològiques**, com *Sangre y arena*.
- Les novel·les de la **guerra**, com *Los cuatro jinetes del Apocalipsis*.
- Les novel·les **evocatives o historicistes**, com *El Papa del mar*.

02. UNA AVENTURA DE GRANS DISTÀNCIES

Blasco Ibáñez disfressat en un vaixell, amb motiu de la festa del pas de l'Equador

Biblioteca Valenciana Nicolau Primitiu

Blasco Ibáñez mai va témer les distàncies. No debades de jove va voler convertir-se en marí mercant per a solcar els mars. Per això al **viatge** li atribuïa una triple funcionalitat: era una exigència per a documentar-se sobre els escenaris en què transcorrerien les seues obres; podia conduir-lo fins a llocs on materialitzar el seu instint de modern conquistador, i era també una forma immillorable de satisfer la seua curiositat davant del desconegut.

Com la seua imaginació d'alta volada, aquell que se sentia ciutadà del món va recórrer nombroses nacions. Però, en especial, poden destacar-se **tres grans itineraris**. El primer és el que el va portar a **Argentina**, el 1909, per a impartir diverses conferències, i a conseqüència del qual va tornar a aquest país un any després per a tractar de posar en marxa dues vastes colònies agrícoles. Després de bregar contra les adversitats, Blasco Ibáñez va perdre la major part del capital invertit.

▲
Blasco Ibáñez en la seua volta al món
Biblioteca Valenciana Nicolau Primitiu

▶
El novel·lista al balcó de l'Hotel Louvre de París
Biblioteca Valenciana Nicolau Primitiu

El 1919, va tornar a creuar l'Atlàntic, amb rumb als **Estats Units**. Aquesta vegada l'èxit del seu viatge americà estava assegurat. La traducció a l'anglès de *Los cuatro jinetes del Apocalipsis* no parava de reimprimir-se i l'autor s'havia convertit en un dels escriptors més populars. Va recórrer la república nord-americana, on va ser entrevistat per la premsa i homenatjat per les personalitats més importants, fins que la seua arribada a Hollywood va omplir la seua aspiració de vincular-se al món de la cinematografia.

Mercés al seu prestigi internacional, se li va oferir l'opunitat de fer la **volta al món** a bord d'un luxós transatlàntic. Viatjaria amb totes les despeses pagades, i a canvi deixaria constància de les meravelles contemplades en els més remots racons en uns articles que, posteriorment, van passar a formar part de *La vuelta al mundo de un novelista*.

Escena de la pel·lícula The Four Horsemen of the Apocalypse (1921)
Biblioteca Valenciana Nicolau Primitiu

Biblioteca Valenciana Nicolau Primitiu.

03. EN BRAÇOS DE LA FAMA

La trajectòria exitosa de Blasco Ibáñez va quedar referendada per les multitudinàries acollides que li dispensaven en qualsevol lloc on arribava. Però els seus triomfs també van despertar el ressentiment i l'enveja en els seus adversaris polítics o en els escriptors contemporanis que a penes podien competir en xifres de vendes de les seues obres. Així i tot, tant en vida de l'escriptor com poc després de la seua mort, la seua producció literària va aconseguir unes cotes de difusió impressionants.

Biblioteca Valenciana Nicolau Primitiu. Fons Manuel Tarancón

Les seues novel·les i contes van ser adaptats al teatre, es van transformar en argument d'òperes i sarsueles, i van reportar a l'escriptor uns enormes ingressos quan van passar a formar part de la història del cinematògraf. De forma semblant, la seua obra es va traduir a nombrosos idiomes, amb la qual cosa el seu nom era conegut universalment.

En els braços de la fama va viure el novel·lista, a la Costa Blava, els seus últims anys, erigit en un ostentós milionari que, malgrat tot, mai va renunciar a dedicar-se al que millor sabia fer: escriure. La seua inquieta fantasia li suscitava contínuament nous projectes. Alguns no els va poder complir. Tampoc va veure com tres anys després de la seua mort es

Carrossa amb un bust de Vicente Blasco Ibáñez en la cavalcada que es va celebrar a València amb motiu de la seua visita el 15 de maig de 1921
Biblioteca Valenciana Nicolau Primitiu. Fons José Huguet

proclamava la Segona República, per la qual tant havia lluitat. No obstant això, el 1933, les seues restes mortals van ser rebudes a València amb honors de cap d'Estat. Es complia així el seu fervent desig de reposar a la vora del Mediterrani:

Vull descansar al cementeri valencià més modest, prop del Mare Nostrum que ha omplert d'ideal el meu esperit; vull que el meu cos es confonga amb la terra de València, que és l'amor de tots els meus amors.

Seguici fúnebre en el Pont del Reial (València, 1933)

Biblioteca Valenciana Nicolau Primitiu

Quien

Ejecutado por 1ª vez el 14 de Abril de 1933 por la Banda Municipal (Valencia)

Vicente Blasco Ibáñez

Las. doble

Por

R. Rodríguez Castellano

R. Vicente Blasco Ibáñez

«Hombres valencianos y fervientes republicanos se formaron la inimitable espiritualidad del genio de la novela universal.» Este pasadoble, deseamos simbolizar en vida gloriosa recoga en cada jota ning valencianes los vividos del de la revolución francesa con los primeros cantos de libertad en Nueva España. « Es un estudio recuerdo de sus amores: Valencia, República, Libertad que en sencilla homenaje a un memoria lo dicho con todo afecto.

Afectuosamente
El Autor

Valencia 11-12-31

Pasdoble "Vicente Blasco Ibáñez" d'Antonio Rodríguez Castellano, estrenat el 14 d'abril de 1932

Família Miguel Bernabé Galdón (1932)

CRÈDITS

Organitza: Biblioteca Valenciana Nicolau Primitiu
Fundación Centro de Estudios Vicente Blasco Ibáñez
Comissariat: Emilio Sales Dasí i Ángel López García
Coordinació tècnica: Miguel C. Muñoz Feliu
Edita: Biblioteca Valenciana Nicolau Primitiu
Disseny i impressió: Fernando Gil
D.L. V-3297-2016

Imatge de portada:

Blasco Ibáñez a Argentina (ca. 1911)
Fundación Centro de Estudios Vicente Blasco Ibáñez

GENERALITAT
VALENCIANA

